

Oversikt de mest sentrale reglene i personvernforordningen (GDPR)

Personvernprinsipper

Personopplysninger skal:

- behandles på en **lovlig, rettferdig og gjennomsiktig** måte
- samles inn for spesifikke, uttrykkelig angitte og berettigede **formål** og ikke viderebehandles på en måte som er uforenlig med disse formålene
- være **adekvate, relevante og begrenset** til det som er nødvendig for formålene de behandles for
- være **korrekte** og om nødvendig **oppdaterte**
- **lagres ikke lenger** enn det som er nødvendig for formålene som personopplysningene behandles for
- behandles på en måte som **sikrer tilstrekkelig sikkerhet** for personopplysninger ved bruk av egnede tekniske eller organisatoriske tiltak.

Ovennevnte er den beh.ansv. ansvar for overholdes og kan dokumenteres.

Artikkel 5, ft. 29, 39, 50, 58, 60, 65, 71, 73 og 85.

Geografisk virkeområde

- Beh.ansv. eller databeh. etablert i EU/EØS uavhengig om behandlingen skjer her
- Behandling om registrerte i EU/EØS om behandlingen er knyttet til varer og tjenester til registrerte i EU/EØS
- Monitorering av adferd av registrerte i EU/EØS

Artikkel 3, ft. 22, 23, 24 og 25.

Databehandler

Databehandler er:

- Fysisk eller juridisk person, myndighet, organisasjon som
- behandler personopplysninger på vegne av den behandl.ansv.

Krav til bruk av databehandler:

- Kun bruke databehandler som gir tilstrekkelige garantier for tekniske og organisatoriske tiltak
- Ha representant om det kreves
- Må overholde adferdsnormer og sertifiseringskrav

For krav til databehandleravtale, se neste side.

Artikkel 4 nr. 8, 27, 28, ft. 29, 71, 77, 80, 81, 82, 83, 108, 109 og 156.

Behandling av særlige kategorier opplysninger

Er ulovlig om det ikke foreligger unntak.

Mest praktiske unntak kan være:

- Samtykke** fra den registrerte
- Nødvendig for **oppfylle forpliktelser** og utøve sine **særlige rettigheter** på området arbeidsrett, trykderett og sosialrett hvis tillatt
- Nødvendig for å verne den registrertes eller en annen fysisk persons **vitale interesser** hvis samtykke ikke kan gis
- Gjelder personopplysninger som det er åpenbart at den registrerte **har offentliggjort**
- Nødvendig for å fastsette, gjøre gjeldende eller forsvare **rettskrav**
- Nødvendig av hensyn til **viktige samfunnsinteresser**

Artikkel 9 nr. 2, ft. 32, 42 og 51.

ft = punkt i fortalen

Merk at dette er en oversikt over GDPR, og må ikke brukes som en uttømmende liste. Se kildehenvisning for mer informasjon.

Utarbeidet av Jan Sandtrø
jan.sandtro@dlapiper.com
+4799731934
[linkedin.com/in/sandtro/](https://www.linkedin.com/in/sandtro/)

Personopplysninger

Personopplysninger er **enhver** opplysning om en identifisert eller identifiserbar fysisk person (den registrerte, se nedenfor).

Artikkel 4 nr. 1, ft. 27, 158 og 160.

Den registrerte

En fysisk person som direkte eller indirekte kan identifiseres, særlig ved hjelp av identifikator (som navn, id-nr. eller ett eller flere andre elementer)

Artikkel 4 nr. 1, ft. 27, 158 og 160.

Lovlig grunnlag for behandlingen?

Lovlig grunnlag for behandling er:

- Samtykke** fra den registrerte
- Nødvendig for oppfylle **avtale** som den registrerte er part i eller gjennomføre tiltak på den registrertes anmodning før avtaleinngåelse
- Oppfylle **rettslig forpliktelse** som påhviler den behandlingsansvarlige
- Verne den registrertes eller annen persons **vitale interesser**
- Utføre en oppgave i **allmennhetens interesse** eller utøve **offentlig myndighet**
- Formål knyttet til berettiget interesse dersom registrertes interesse eller grunnleggende rettigheter går foran/krever vern (**interesseavveining**)

Artikkel 6, ft. 32, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47 og 48.

Retten til innsyn

Retten gjelder kun for registrerte.

- Besvarelse av om opplysninger behandles**
- Informasjon om behandlingen, herunder:**
  - Formålet med behandlingen
  - (Kategorier) mottakere som oppl. er eller skal utleveres til
  - Hvor lenge opplysningene forventes lagret eller kriteriene for å fastsette denne perioden
  - Retten til å kreve korrigerende eller sletting eller begrensning av/protestering mot behandling
  - Retten til å klage til Datatilsynet
  - Hvor personopplysningene kommer fra
  - Om det vil skje automatiserte avgjørelser, herunder profilering, og logikken og betydningen for behandlingen for den registrerte
- Utlevering av alle opplysninger**
  - Må kun gis til den registrerte (sikre at det er rett mottaker)
  - Må ikke utlevere personopplysninger om andre ved innsynet.

Skal besvare elektronisk hvis henvendelsen kommer elektronisk. Må besvares innen 1 måned (kan utsettes til 2 måneder).

I utgangspunktet kostnadsfritt for den registrerte.

Unntak fra innsyn: Anmodningen om innsyn er åpenbart grunnløs eller overdreven (som ved gjentakelse).

Artikkel 12 og 15, ft. 39, 57, 58, 59, 60 og 64.

Behandling

Behandling er:

- enhver operasjon (handling) som gjøres med personopplysninger (ved bruk av IT eller ikke) og
- ikke-automatisert behandling (som papir) som inngår eller skal inngå i et register (dvs. strukturerte opplysninger etter særlige kriterier).

Omfatter ikke behandling av rent personlige og familiemessige aktiviteter

Artikkel 2, 4 nr. 2 og 6, ft. 15, 16, 18 og 19

Krav til samtykke

Samtykke må være:

- **Frivillig** avgitt, dvs. ingen fordeler eller ulemper knyttet til samtykket
- **Spesifikt**, dvs. må være konkret for behandlingen det samtykkes til
- **Utvetydig**, dvs. at det må gis en tydelig bekreftelse på samtykket
- **Informert** ved at det må fremgå klart alt hva det samtykkes til
- Viljesytring ved erklæring eller tydelig bekreftelse for behandling

Samtykket må:

- fritt kunne trekkes tilbake (må informeres om i samtykket) og trekkes tilbake like enkelt som det ble gitt
- kunne dokumenteres, som innhold i samtykket, når gitt og hvem ga
- skilles tydelig fra andre skriftlige forhold
- gis i en forståelig og lett tilgjengelig form på et klart og enkelt språk

Artikkel 4 nr. 11, 6 og 70, ft. 25, 32, 42.

Sletteplikten

Personopplysninger skal slettes uten ugrunnet opphold dersom:

- Oppl. er ikke nødvendige for formålet de ble samlet inn for
- Samtykke for behandling er trukket tilbake, og det er ikke annet rettslig grunnlag for behandling
- Innsigelse mot behandlingen fra den registrerte
- Personopplysninger er blitt behandlet ulovlig
- Sletting må skje for å oppfylle rettslig forpliktelse

Sletting skal også skje dersom oppl. er offentliggjort eller overført.

Unntak fra sletteplikten: Oppl. er nødvendige bl.a. for å fastsette, gjøre gjeldende eller forsvare rettskrav, oppfylle rettslig forpliktelse mv.

Plikt til å underrette alle som har mottatt oppl. om sletting dersom dette ikke er umulig/innebærer uforholdsmessig stor innsats.

Artikkel 17, ft. 4, 62, 65, 66, 68 og 153.

Datatilsynet

Tilsynsmyndighet for Norge

Se mer på: www.datatilsynet.no

Veiledningstjeneste tlf: 22 39 69 00

Man: kl 12-15

Tir-fre: kl 09-11.30

Artikkel 4 nr. 21 og 22, ft. 20, 36 og 91.

Behandlingsansvarlig

Behandlingsansvarlig er:

- Fysisk eller juridisk person, myndighet, organisasjon mv. som
  - bestemmer formålet med behandlingen, og
  - bestemmer hvilke midler som skal benyttes ved behandlingen

- selv eller sammen med andre (felles behandlingsansvarlig)

Artikkel 4 nr. 7, 24 og 26, ft. 1, 27 og 79.

Informasjonsplikten

Plikt til å informere om:

- Identiteten og kontaktoppl. til behandl.ansv. (samt representant og personvernrådgiver)
- Formålene med behandlingen
- Rettslig grunnlag for behandlingen
- Behandl.ansv. eller tredjeparts berettigede interesser (ved interesseavveining som grunnlag)
- Evt. mottakere eller kategorier av mottakere av personopplysninger
- Evt. overføring av personoppl. til en tredjestat mv.
- Tidsrommet oppl. vil bli lagret
- Retten til innsyn, korrigerende og sletting eller begrensning av behandling
- Retten til å trekke tilbake samtykke (om behandlingen er basert på samtykke)
- Retten til å klage til Datatilsynet
- Om det er plikt til å gi oppl., eller en forutsetning, etter avtale eller lov og konsek. om oppl. ikke gis
- Om det vil skje automatiserte avgjørelser, herunder profilering, og logikken og betydningen for behandlingen for den registrerte

Dersom oppl. samlet inn fra andre enn registrerte, opplyse om:

- Kategorier av personopplysninger
- Kilden oppl. stammer fra, og evt. om disse er offentlig tilgjengelige

Må også varsle ved viderebeh. for annet (nytt) formål.

Gis på en kortfattet, åpen, forståelig og lett tilgjengelig måte og på et klart og enkelt språk.

Gis senest ved innsamlingen av oppl. (innsamling fra den registrerte) eller senest innen 1 måned (innsamling fra andre) evt. ved kommunikasjon eller utlevering.

Unntak: Den registrerte har allerede informasjonen (eller ved oppl. samlet inn fra andre enn den registrerte: Umulig eller krever uforholdsmessig stor innsats å informere).

Artikkel 12, 13 og 14, ft. 39, 50, 53, 58, 57, 59, 60, 64, 66, 68, 75, 85 og 164.

Se mer på neste side:

- Krav til dokumentasjon
  - Krav til databehandleravtale
  - Krav til informasjonssikkerhet
  - Overføring av personopplysninger ut av EU/EØS
  - Personvernrådgiver (-ombud)
  - Rett til korrigerende, begrenset behandling, innsigelse mv.
  - Vurdering av personvernkonsekvenser (DPIA)
- Og mer...

Krav til dokumentasjon

Etter GDPR bør det foreligge dokumentasjon på:

- Protokoll (register) over beh.aktiviteter (behandlings-oversikt) (se artikkel 30)
- Informasjonssikkerhet og rutiner for å ivareta sikkerheten for personopplysninger
- Brudd på personopplysnings-sikkerheten og utbedringstiltak
- Rutine for varsling ved brudd på personopplysnings-sikkerheten
- Egnede tekniske og organisatoriske tiltak for å sikre og påvise at behandlingen utføres i samsvar med regelverket, herunder risikovurdering
- Vurdering av personvernkonsekvenser
- Rutiner for hvordan behandlingens lovliggjort sikres, som lovlig behandlingsgrunnlag (herunder sikring av samtykke, interesseavveining mv.), samt for særlige kategorier opplysninger, og sikring av at behandlingen kun skjer innenfor og så lenge formålet for innsamlingen av opplysningene foreligger
- Rutine for oppstart og opphør av behandling av personoppl., herunder at behandlingen skal inntas i behandlingsoversikten, se nedenfor, hvem som beslutter behandling, hvilke plikter som foreligger ved behandlingen mv.
- Rutiner for å sikre personoppl. riktighet, dvs. hvordan personopplysningene oppdateres, rettes, endres og slettes (når relevant)
- Rutiner for hvordan lagringsbegrensning, herunder når sletting, psedonymisering og anonymisering skal gjøres og hvordan dette skal gjøres.
- Rutiner for informering av registrerte
- Rutiner for at rettighetene til de registrerte blir fulgt, som retten innsyn, retting og sletting, og hvordan krav om begrensning av behandling, innsigelsesrett og dersom de registrerte motsetter seg automatiserte individuelle avgjørelser, herunder profilering.
- Rutiner for dataportabilitet
- Rutiner for overholdelse av adferdsnormer og sertifisering
- Rutiner for bruk av datahandlere
- Rutiner for overføring av personopplysninger, herunder til land utenfor EU/EØS
- Rutiner for utpeking, stilling og oppgaver for personvernrådgiver
- Rutine for innsyn i arbeidstakers e-postkasse mv.

Dokumentasjon skal være skriftlig og på et klart og enkelt språk.

Artikkel 32 til 34, ft. 26, 28, 29, 71, 73, 75, 78, 83, 85, 86, 87, 88, 156.

Dataportabilitet

Rett til å få utlevert eller overfør personopplysninger i strukturert, alminnelig, og maskinlesbart format.

Gjelder kun:

- Data den registrerte har selv avgitt
- Basert på samtykke eller avtale
- Som behandles automatisert (dvs. ikke beh. som involv. mennesker)

Artikkel 20, ft. 68, og 73.

Krav til databehandleravtale

Må alltid foreligge ved bruk av databehandler.

Skal inneholde:

- **hensikten** med behandlingen
- **varigheten** av behandlingen
- behandlingens **formål og art**
- **typen** personoppl. og **kategorier** av registrerte som skal behandles
- den beh.ansv. **rettigh. og plikter**

Databehandlerens plikter skal angis i avtalen, som:

- Det skal kun behandle personoppl. på instruks fra den beh.ansv. (som kan dokumenteres i ettertid)
- ikke overføre personoppl. til land utenfor EU/EØS uten etter instruksjon fra den beh.ansv.
- sikre at personer som er autorisert til å behandle personoppl. har forpliktet seg til å behandle oppl. fortrolig eller er underlagt en egnet lovfestet taushetsplikt
- treffe alle tiltak som er nødv. for sikkerhet ved beh., og gj.føring av tekniske og organisatoriske tiltak for å oppnå et sikkerhetsnivå som hensyntar relevant risiko ved beh.
- kun engasjere en annen data.beh. om det på forhånd er innhentet særlig eller generell skriftlig tillatelse fra den beh.ansv. Ved generell tillatelse, skal den beh.ansv. underrettes om eventuelle planer om å benytte andre databeh. eller skifte ut databeh., og dermed gi den beh.ansv. muligheten til å motsette seg slike endringer.

- Underdatabeh. skal pålegges de samme pliktene til vern av personoppl. som er fastsatt i databeh.avtalen. Databeh. har det fulle ansvar for at underdatabeh. oppfyller sine forpliktelser overfor den beh.ansv.
- etterkomme pålegg fra den beh.ansv. om å slette eller tilbakelevere alle personoppl. (inkludert kopier) etter at tjenestene knyttet til behandlingen er avsluttet, med mindre det foreligger lovkrav til at opplysningene skal fortsatt lagres
- gjøre tilgjengelig all informasjon som er nødvendig for å påvise at forpliktelsene ovenfor er oppfylt for den beh.ansv., samt muliggjøre og bidra til revisjoner og inspeksjoner som gjennomføres av den beh.ansv. eller annen på dennes vegne

- omgående underrette den beh.ansv. dersom en instruks fra den beh.ansv. er i strid med forordningen eller andre bestemmelser om vern av personoppl., som personopplysningsloven.

- Databeh. skal bistå den beh.ansv. med oppfyllelse av plikter etter GDPR, som skal reguleres i databeh.avt. Som:
- svare på anmodninger fra de registrerte for å utøve sine rettigheter etter GDPR
- sikre overholdelse av pliktene etter artikkel 32–36.

- Avtalen skal være skriftlig (men kan være elektronisk)

- Avtalen skal være skriftlig (men kan være elektronisk)

- Avtalen skal være skriftlig (men kan være elektronisk)

Artikkel 28. ft- 29, 71, 77, 81, 82, 83, 156.

Innebygd personvern / - som standardinnstilling

Gjennomføre tekniske og organisatoriske tiltak for å sikre de nødvendige garantier for å gj.føre forordningen og verne de registrertes rettigheter.

Hensynta:

- Tilgjengelig teknologi
- Gjennomføringskostnader
- Behandlingens art, omfang, formål og sammenhengen den utføres i
- Risikoene av varierende sannsynlighets- og alvorlighetsgrad for de registrertes rettigheter som behandlingen medfører

Både *før* og *under* behandlingen

Tiltak kan være psudonymisering, dataminimering mv.

Kun pers.oppl. som er nødvendige for hvert spesifikke formål skal behandles:

- Mengden oppl. som samles inn
- Omfanget av behandlingen
- Hvor lenge oppl. lagres
- Oppl. tilgjengelighet: Oppl. skal ikke være tilgjengelig for et ubegrenset antall personer uten den registrertes medvirkning

Artikkel 25, ft. 26, 28, 29, 71, 75, 78, 156.

Vurdering av personvernkonsekvenser

Gjelder ved beh. som kan føre til stor risiko for rettigh. for individer

- Gjøres før behandling tar til og ved endringer i behandlingen
  - Del av internkontrollrutinene
  - Involvere databehandler og personvernrådgiver
- Skal minst inneholde:
- Systematisk beskrivelse av de planlagte beh.aktivitetene og formålene med beh. herunder, dersom det er relevant, den berettigede interessen som forfølges av den beh.ansv.,
  - vurdering av om beh.aktivitetene er nødvendig og i rimelig forhold til formålene
  - vurdering av risikoene for de registr. rettigheter og friheter
  - planlagte tiltakene for å håndtere risikoene, herunder garantier, sikkerhetstiltak og mekanismer for å sikre vern av personoppl. og for å påvise at forordning overholdes, hensyntatt til de reg. og andre berørtes rettigheter og berettigede interesser.

Artikkel 35, ft. 77, 84, 90 til 95.

Personvernrådgiver (-ombud)

Følgende skal ha personv.rådgiver:

- Kommune, fylkeskommune og stat
  - Systematisk overvåkning av registrerte i stor skala
  - Beh. i stor skala av særlige kat. pers.oppl. (for eks helseoppl.)
- Krav til personvernrådgiver:
- Formalkompetanse (faglige kval. og dybdekunn. om personvern).
  - Uavhengighet

Opgaver

- Involvering og konsultering
- Bindeledd mot registrerte og offentlige myndigheter

Artikkel 37 til 39, ft. 97.

Overføring av personoppl. ut av EU/EØS?

Lovlig grunnlag:

- Den behand.ansv. eller databeh. gir *nødvendige garantier* og de registrerte har *håndhevbar rettigheter* og *effektive rettsmidler*
- Rettslig bindende og håndhevbart instrument mellom offentlige myndigheter eller organer
- Bindende virksomhetsregler (BCR / BCRP)
- Standard personvernbestemmelser/-kontrakter
- Godkjente atferdsnormer eller sertifiseringsmekanismer
- Avtalevilkår mellom den behand.ansv. og databeh. (krever godkjenning av Datatilsynet)
- Bestemmelser i administrative ordninger mellom offentlige myndigheter eller organer (krever godkjenning av Datatilsynet)
- Samtykke fra registrerte, avtale og andre grunnlag – hvis ikke gjentagende, begrenset antall registrerte og nødvendig for behand.ansv. interesse og ikke registrertes interesse går foran

Artikkel 45 til 49, ft. 101 til 107.

Automatiserte individuelle avgjørelser, herunder profilering

Utg.pkt: Ikke tillatt med avgjørelser som kun er basert på aut. beh., herunder profilering, som har rettsvirkning for eller på tilsvarende måte i betydelig grad påvirker vedkommende.

Unntak:

- nødvendig for å inngå eller oppfylle en avtale mellom reg. og beh.ansv.
- tillatt etter EU/norsk rett, og det er fastsatt egnede tiltak for å verne den reg. rettigheter, friheter og berettigede interesser
- basert på den registrertes uttrykkelige samtykke.

For punkt 1 og 3 ovenfor, skal det skal beh.ansv. gj.føre egnede tiltak for å verne den registrertes rettigheter og friheter og berettigede interesser, i det minste retten til menneskelig inngripen fra behandlingsansvarlig, til å uttrykke sine synspunkter og til å bestride avgjørelsen.

Ikke benytte særlige kategorier opplysninger utenom i spes. tilfelle.

Artikkel 22., ft. 71 og 75.

Krav til informasjonssikkerhet

Den behandlingsansv. og data.beh. skal gjennomføre egnede tekniske- og organisatoriske tiltak for å sikre og påvise at behandlingen gjennomføres etter forordningen, hensyntatt behandlingens:

- Art
- Omfang
- Formål
- Sammenhengen den utføres i
- Risikoene av varierende sannsynlighets- og alvorlighetsgrad

Skal lages retningslinjer for vern av personopplysninger.

Må overholde godkjente adferdsnormer og sertifiseringsmekanismer.

Art. 24 og 28, ft. 29, 71, 74, 77, 81-83.

Rett til korrigering

Rett for den registrerte å få opplysninger om seg selv korrigert uten ugrunnet opphold.

Rett til å få ufullstendige opplysninger kompletterte, avhengig av formålet med beh.

Plikt til å underrette alle som har mottatt oppl. om enhver korrigering dersom dette ikke er umulig/- innebærer uforholdsm. stor innsats.

Artikkel 16, ft. 39, 59, 65, 66, 68 og 73.

Rett til begrensning av behandling

Begrensning av behandling skal kunne kreves av den registrerte hvis:

- Den registrerte bestrider riktigheten av personoppl. Inntil riktigheten av oppl. er kontrollert
- Behandlingen er ulovlig og den registrerte motsetter seg sletting av personoppl. og vil isteden at bruken av personoppl. Begrenses
- Den beh.ansv. ikke lenger trenger personoppl. til formålet med behandlingen, men den registrerte har behov for disse for å fastsette, gjøre gjeldende eller forsvare rettskrav
- Den registrerte har gjort innsigelse mot behandling i henhold til artikkel 21 nr. 1 i påvente av kontrollen av om hvorvidt den beh.ansv. berettigede grunner går foran den registrertes.

Ved begrenset behandlingen skal personoppl., bortsett fra lagring, bare behandles med den registrertes samtykke eller for å fastsette, gjøre gjeldende eller forsvare rettskrav eller for å verne en annen fysisk eller juridisk persons rettigheter mv.

Den registrerte skal informeres av beh.ansv. før begrensning av behandlingen oppheves.

Beh. ansv. Skal underrette alle som har mottatt oppl. om begrensning i beh. dersom dette ikke er umulig/- innebærer uforholdsm. stor innsats.

Artikkel 18, ft. 67 og 156.

Innsigelse mot behandling

Den registrerte kan nekte for behandling av sine pers.oppl. basert på dennes «særlige situasjon» .

Kun ved profilering basert på allmennhetens interesse/offentlig myndighet (e) eller interesseavveining (f).

Unntak: Det kan påvises at det foreligger tvungende berettigede grunner for beh. som går foran den registrertes interesser, rettigheter og friheter, eller for å fastsette, gjøre gjeldende eller forsvare rettskrav.

Den registrerte kan alltid nekte for beh. for direkte markedsføring.

Artikkel 21, ft. 50, 59, 69, 70, 73, og 156.

Utarbeidet av

Jan Sandtrø

jan.sandtro@dlapiper.com

+4799731934

[linkedin.com/in/sandtro/](https://www.linkedin.com/in/sandtro/)

Videre bruk er tillatt med henvisning til ovennevnte.